

Vlaams
Parlement

ingediend op **15** (2017-2018) – Nr. 4-F
30 november 2017 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Sabine Vermeulen
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

over het ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2018

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Jos De Meyer.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Jelle Engelbosch, Daniëlle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Sabine Vermeulen, Peter Wouters;

Jos De Meyer, Bart Dochy, Tinne Rombouts, Johan Verstreken;

Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;

Els Robeyns, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Vera Celis, Matthias Diependaele, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Tine van der Vloet;

Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, Michel Doomst, Jan Durnez;

Lydia Peeters, Freya Saeys;

Rob Beenders, Kurt De Loor;

Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

Documenten in het dossier:

- 15** (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2 en 3: Amendementen
 - Nr. 4-A t.e.m. E: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- 14** (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
 - Nr. 2: Amendementen
- 12-A** (2016-2017) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
 - Nr. 2: Verslag
- 13** (2017-2018) – Nr. 1: Algemene toelichting
 - Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 16** (2017-2018) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
- 21** (2017-2018) – Nr. 1: Meerjarenraming

INHOUD

1. Toelichting van het ontwerp van decreet	4
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	4
3. Antwoorden van minister Joke Schauvliege en bijkomende opmerkingen van de commissieleden	5
3.1. Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector	5
3.2. Verschuivingen binnen de ondersteuning voor land- en tuinbouwers.....	6
3.3. Stimulering van de biologische landbouw en de subsidie aan BioForum Vlaanderen	6
3.4. Fonds voor Landbouw en Visserij	7
3.5. Vlaams Landbouwinvesteringsfonds.....	7
3.6. Evolutie van het bedrag voor onderzoek- en ontwikkeling in de voedingsindustrie	8
3.7. Besparingen bij het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek.....	8
3.8. Subsidiëring van het PaardenPunt	8
4. Artikelsgewijze bespreking en stemming	9
Gebruikte afkortingen	10

De Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid besprak op 8 en 15 november 2017 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018.

1. Toelichting van het ontwerp van decreet

Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, deelt mee dat voor 2018 minder inkomsten worden gepland wegens het wegvallen van de ontvangsten uit de suikerheffing.

Aan de uitgavenzijde werd ten behoeve van de landbouw sterk ingezet op de erkenning en afhandeling van landbouwrampen. De middelen die hiervoor worden voorzien zijn echter niet in de landbouwbegroting ingeschreven maar in het Vlaams Fonds voor de Lastendelging. Dit fonds valt onder het gezag van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting. De administratie werd in elk geval gevraagd om prioriteit te geven aan een snelle afhandeling van de schadedossiers zodat de betalingen zo vlug als mogelijk kunnen worden uitgevoerd.

Er wordt verder geïnvesteerd in een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Vanuit het Klimaatfonds werd 1,1 miljoen euro ter beschikking gesteld van de landbouwsector, specifiek voor projecten die de uitstoot van broeikasgassen terugdringen. De middelen werden ondergebracht onder het VLIF maar gaan niet op in de algemene middelen. Ze blijven voorbehouden voor specifieke projecten voor de vermindering van CO₂-uitstoot.

Wetenschappelijk toegepast praktijkonderzoek wordt onder meer ingezet om de uitstoot te verminderen van methaan, lachgas en CO₂. Hiervoor wordt 1,9 miljoen euro uitgetrokken voor het ILVO. Recurrent komt er ook 0,5 miljoen euro bij voor bijkomend onderzoek binnen ILVO in het kader van de verduurzaming van onze voedselproductie en consumptiepatronen.

Een aantal projecten van vorige jaren wordt verder doorgetrokken, zoals de IHD/PAS voor onderzoek naar de technisch-economische haalbaarheid van de emissiereducties van de veeteeltsector waarvoor binnen het eigen vermogen van ILVO 0,45 miljoen euro wordt voorzien.

De minister wenst ook expliciet Boeren op een Kruispunt te vermelden als bijzonder waardevol project waarvoor in de nodige middelen werd voorzien.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

Sabine Vermeulen merkt bij het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector een opwaardering van 1 naar 2 miljoen euro. Wat is de reden hiervoor?

Bart Caron informeert naar KB0-1KDH2BB-WT voor de ondersteuning van land- en tuinbouwers, waar 595.000 euro VEK wordt gecompenseerd naar KB0-1KDH2CA-WT om aan de betaalbehoeften op dat artikel te voldoen. Hij leest dat in het kader van de overgang naar een prestatiebegroting het vroegere begrotingsartikel KB0-1KDH2AG-WT werd opgesplitst naar twee artikelen: KB0-1KDH2BB-WT en KB0-1KDH2CA-WT. Dit laatste is samengevoegd met het vroegere KB0-1KDH2AC-WT. Waar budgetbehoeften vroeger verschuivingen binnen een artikel tot gevolg hadden, heeft dit nu verschuivingen tussen artikelen tot gevolg. Ondanks de verstrekte toelichting blijft het een puzzel waarvoor het bedrag van 595.000 euro werd gecompenseerd. Kan de minister hierover meer toelichting verschaffen?

Een tweede vraag betreft de werking en toelagen voor de ondersteuning van de agrovoedingsketen en landbouwgerelateerde organisaties, en meer bepaald de toelagen land- en tuinbouw op KB0-1KDH2CA-WT. Bij de maatregelen voor de stimulering van de biologische landbouw wordt hierin verwezen naar het nieuw vijfjarig strategisch plan inzake biologische productie dat in werking treedt vanaf 2018 en waar onder meer in een subsidie aan BioForum Vlaanderen vzw wordt voorzien. Er worden een aantal projecten opgesomd, maar er worden geen bedragen bij vermeld. Klopt het dat de subsidie aan BioForum ongeveer wordt gehalveerd? Strookt dit met de ambities van het strategisch plan? Kan er een overzicht worden bezorgd van de subsidies per project? Een vermindering van de subsidies voor BioForum vzw zou in elk geval betreurenswaardig zijn.

In de beleidsbrief staat dat aan het PaardenPunt een subsidie van 200.000 euro wordt toegekend. Op de website van het PaardenPunt wordt echter melding gemaakt van een subsidie van 750.000 euro. Kan de minister dit verduidelijken?

Francesco Vanderjeugd verwijst naar het Fonds voor Landbouw en Visserij waar op KB0-9KDHTCB-OW een bedrag van 177.000 euro wordt toegevoegd voor de financiering van projecten. Over welke projecten gaat het precies?

Bij de vastleggingskredieten van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds werd ongeveer 4,5 miljoen euro minder ingeschreven. Betekent dit dat er in 2018 minder dossiers zullen worden gefinancierd?

Kan de minister ook meer informatie geven over de middelen die binnen het VLIF zouden gereserveerd zijn om de compensatie te realiseren van de kilometerheffing?

Jos De Meyer verwijst naar VLIF als motor voor duurzame investeringen. De beleidsbrief vermeldt dat er VLIF-middelen zullen worden uitgetrokken voor de voedingsindustrie. Hoe wordt dat in de begroting ingeschreven? Is dit eenmalig of betreft het recurrente middelen? Wordt het budget van VLIF verhoogd met deze middelen of worden zij uit de bestaande subsidie geput?

Doorheen de Vlaamse begroting blijkt dat alle administraties moeten bezuinigen. Ondanks de grote appreciatie van de commissieleden en de minister voor het werk van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek zal er daar dus ook worden gesnoeid. Hoeveel besparingen worden in de begroting aan ILVO opgelegd, zowel naar mensen als middelen?

De Vlaamse Regering hecht veel belang aan onderzoek en ontwikkeling. Wat is de evolutie van het totale bedrag aan onderzoeksmiddelen in vergelijking met de onderzoeksmiddelen voor de voedingsindustrie?

3. Antwoorden van minister Joke Schauvliege en bijkomende opmerkingen van de commissieleden

3.1. Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector

Minister *Joke Schauvliege* verwijst naar de vraag van Sabine Vermeulen over de opwaardering van de dotatie voor FIVA en deelt mee dat het Belgisch operationeel programma in het kader van EFMZV 2014-2020 nu op kruissnelheid komt. Daardoor zullen de betalingen in 2018 eveneens stijgen. Hierdoor wordt de dotatie van het FIVA voor 2018 verhoogd naar 2.021.000 euro.

3.2. Verschuivingen binnen de ondersteuning voor land- en tuinbouwers

Door de invoering van de prestatiebegroting werd de begroting van het beleidsdomein Landbouw en Visserij anders ingedeeld.

Waar er voorheen twee subsidieartikels KB0-1KDH2AC-WT en KB0-1KDH2AG-WT bestonden, werden deze artikels heringedeeld en de kredieten opnieuw toegewezen.

De minister citeert de twee nieuwe artikelen. Artikel KB0-1KDH2BB-WT betreft werking en toelagen ondersteuning landbouwer en landbouwbedrijf – toelagen land- en tuinbouw: VAK 5.500.000 euro en VEK 4.700.000 euro. Artikel KB0-1KDH2CA-WT betreft werking en toelagen ondersteuning van de agrovoedingsketen en landbouwgerelateerde organisaties – toelagen land- en tuinbouw: VAK: 10.646.000 euro en VEK 11.469.000 euro.

Het totale budget is gelijk gebleven, en het betreft dus enkel een interne verschuiving van kredieten en dus een technische aanpassing.

3.3. Stimulering van de biologische landbouw en de subsidie aan BioForum Vlaanderen

De minister verwijst naar de opmerking van Bart Caron dat de subsidies voor BioForum Vlaanderen ernstig zouden zijn verminderd. Zij stelt dat BioForum Vlaanderen nog subsidies blijft ontvangen voor informatie, advies, vorming en ondersteuning van de biologische bedrijven en voor ketenontwikkeling.

De totale subsidie wordt, zoals BioForum zelf ook correct heeft gecommuniceerd, verlaagd omdat zij niet meer worden gesubsidieerd voor beleidswerk, perswerking, communicatie naar de consument en overheadkosten. Deze elementen kunnen niet meer worden gesubsidieerd wegens staatssteunregels of elementen die ook andere organisaties al deels opnemen. VLAM doet al de communicatie voor de biosector en zal die in de toekomst nog versterken. Deze nieuwe subsidiëring werd besproken met BioForum op diverse overlegmomenten en daar werd ook afgesproken dat er een overgangsjaar komt in 2018. In 2018 zal BioForum nog steun ontvangen om het laatste jaar van hun driejarige biocampagne consumentencommunicatie (www.biomijn Natuur.be) te verzorgen.

De minister heeft zich geëngageerd om de middelen blijvend te investeren in de biosector in het kader van het volgend strategisch plan Bio. Zij ondersteunt dus niet meer de koepel, maar wel de biosector zelf. De vrijgekomen middelen zullen worden ingezet in het nieuwe strategisch plan. De krijtlijnen liggen nog niet vast en worden met de sector besproken.

Wat voor de minister voorop staat is dat ze blijvend investeert om mensen te begeleiden en adviseren. Dit geldt zowel voor instappers in de biosector als voor de ketenspelers die met de bioproducten aan de slag moeten gaan.

Bart Caron neemt akte van de belofte van de minister dat de middelen binnen het biobeleid zullen blijven. Toch brengt de vermindering van de middelen voor BioForum de koepelwerking ernstig in gevaar. In 2017 bedraagt de subsidie voor BioForum 612.000 euro, in 2018 wordt dit 450.000 euro en in 2019 nog slechts 350.000 euro. Dat is ongeveer een halvering van de subsidiëring en betekent in elk geval dat personeelsleden moeten ontslagen worden en dat BioForum om te overleven, als kleine organisatie op zoek moet gaan naar nog meer eigen inkomsten dan nu het geval is.

De piepkleine maar dynamische biosector zal door de halvering van de subsidiëring zijn belangrijkste ondersteuner en pleitbezorger kwijtraken. Hij verliest zijn stem in het beleidswerk, want het is net dit item dat de minister niet meer wenst te subsidiëren. Dat komt neer op het doodmaken van de sectorstem en een vergelijking met andere landbouworganisaties gaat hier niet op. De Boerenbond en ABS kunnen door hun groot aantal leden hun stem tot bij het beleid doen weerklinken. Zij hebben hiervoor geen rechtstreekse subsidiëring nodig.

Door het fnuiken van BioForum is er haast geen beleidswerk meer, geen communicatie naar de bevolking en geen perswerk. De belangenbehartiging van de biologische land- en tuinbouw in Vlaanderen wordt van overheidsmiddelen ontdaan. Dat is haast dodelijk voor een piepjonge sector. Bart Caron betreurt dit ten zeerste en vermoedt dat het een bewuste keuze is van de minister om de kritische stem van de biosector in de kiem te smoren.

Bart Caron hoopt dat de minister op deze beslissing zal terugkomen en elders nog de middelen vindt om de biosector op de bestaande wijze te subsidiëren. Als de sector als bewegingswerk niet meer wordt gesubsidieerd in Vlaanderen, is dat een eigenaardige beslissing. Andere landbouworganisaties met bewegingswerk hebben meer leden en middelen om dit zelf te betalen. Dit is niet het geval voor de biosector.

Minister *Joke Schauvliege* is het niet eens met de interpretatie dat zij de biosector wil monddood maken. BioForum behoudt een aanzienlijke subsidiëring en kan zich geleidelijk aanpassen aangezien er met een overgangperiode wordt gewerkt. BioForum blijft deel uitmaken van alle overlegstructuren waarin goed wordt samengewerkt. De minister herhaalt dat de middelen voor de biosector in zijn geheel behouden blijven. De minister verschuift met andere woorden een deel van de middelen van de overhead naar de land- en tuinbouworganisaties zelf. Het is immers een bewuste keuze om met de vrijgekomen middelen meer starters op het terrein te ondersteunen met het oog op een uitbreiding van de sector. Aanvullend zal de minister, via het toekomstig strategisch plan Bio, nog meer bijkomende middelen voor de biosector kunnen vastleggen.

3.4. Fonds voor Landbouw en Visserij

De toegewezen ontvangsten van het Fonds voor Landbouw en Visserij worden geraamd op 1.128.000 euro. Langs uitgavenzijde worden de betalingen over twee artikelen gespreid.

De verwachte betalingen op artikel KB0-1KDH4CY-IS zijn vastgesteld op 561.000 euro. Het betreft voornamelijk betalingen voor logistieke ondersteuning door ILVO bij de uitvoering van officiële maatregelen die door de EU worden opgelegd in het kader van het toezicht op de productie en de handel van plantaardig teeltmateriaal.

Het restant van de inkomsten op artikel KB0-9KDHTCB-OW ten belope van 567.000 euro wordt toegewezen aan artikel KB0-1KDH4CB-WT. Dit krediet bestaat dus uit het verschil van de totale geraamde inkomsten en de uitgaven die zullen gebeuren ten behoeve van ILVO en wordt gebruikt voor projecten in diverse landbouwsectoren en de visserij.

3.5. Vlaams Landbouwinvesteringsfonds

Er worden inderdaad VLIF-middelen uitgetrokken voor de voedingsindustrie. Dit is niet eenmalig. Het betreft een maatregel uit het PDPO waarvoor in 2017 een eerste oproep werd gedaan maar waarvoor er de komende jaren nog oproepen

zullen volgen. De Vlaamse middelen bevinden zich in het VLIF en de Europese middelen zijn ook voorzien in het PDPO.

Er worden binnen VLIF eveneens middelen gereserveerd als compensatie voor de kilometerheffing. Hiervoor werd 1.000.000 euro ingeschreven in de begroting 2017. Daarvan werd al ongeveer 782.000 euro toegekend.

Bart Caron verwijst naar het verslag van het Rekenhof over het onderzoek van de Vlaamse begroting voor 2018 (*Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 16/1*), waar onder punt 3.8 over het VLIF volgende opmerking wordt gemaakt: "In de begroting 2018 worden de kredieten aan het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds verminderd met 5,4 miljoen naar 72 miljoen euro. In het verleden werd al aangekaart dat de voorziene budgetten onvoldoende zijn conform de betaalkalender van de steunmaatregelen. De toelichting verstrekt geen informatie over de haalbaarheid van die verlaging conform de reeds aangegane engagementen. Er wordt alleen verklaard dat het budget wordt verlaagd met het oog op de afstemming met de machtiging.". Hoe reageert de minister op deze opmerking?

De *minister* nam kennis van deze opmerking van het Rekenhof die trouwens ook verband houdt met de vraag van Francesco Vanderjeugd over de vermeende vermindering van de middelen voor VLIF. Zij benadrukt dat de totale vastleggingsmachtiging voor VLIF niet wordt verminderd. Het zijn enkel de betalingskredieten die met 4.457.000 euro worden verlaagd. Deze verlaging gebeurt enerzijds omdat er een intering kan gebeuren op het saldo van 2017. Anderzijds is er een verlaging met 2.657.000 euro omdat de minister eind 2016 bijkomend 23 miljoen euro aan het VLIF heeft toegekend om de betalingsachterstand weg te werken. Er is dus in 2018 een lagere behoefte aan betaalkredieten en de projecten komen niet in gevaar.

3.6. Evolutie van het bedrag voor onderzoek- en ontwikkeling in de voedingsindustrie

De minister verwijst naar de vraag van Jos De Meyer die gericht is op de middelen voor onderzoek en ontwikkeling, specifiek voor de voedingsindustrie. Deze informatie zal worden opgevraagd bij minister Muyters en aan de vraagsteller bezorgd.

3.7. Besparingen bij het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek

De generieke besparing die op het niveau van de Vlaamse overheid wordt doorgevoerd, is ook op ILVO van toepassing. Er moeten 29 personeelsleden worden bespaard tegen eind 2019, waarvan er in 2016 reeds 23 werden gerealiseerd.

Op financieel vlak moet 1.364.210 euro worden bespaard tegen eind 2019. Daarvan wordt nog 245.961 euro bespaard in 2018.

3.8. Subsidiëring van het PaardenPunt

De minister deelt mee dat de 750.000 euro die op de website van PaardenPunt wordt vermeld, het bedrag is van de meerjarige subsidiëring. Het bedrag van 250.000 euro in de begroting is het concrete jaarbedrag.

4. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Tijdens de artikelsgewijze bespreking worden geen specifieke opmerkingen per artikel gemaakt. De commissieleden dringen evenmin aan op een aparte stemming per artikel.

Steve Vandenberghe en *Bart Caron* stellen wel dat het moeilijk is om in de uitgavenbegroting de onderdelen Landbouw en Visserij van elkaar te scheiden. Zij zullen zich bij de indicatieve stemming onthouden, maar wensen genoteerd te zien dat zij zich uitdrukkelijk verzetten tegen de verdeling van de middelen in het beleidsdomein Landbouw.

De aan de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid toegewezen onderdelen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2018, worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Sabine VERMEULEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ABS	Algemeen Boerensyndicaat
EFMZV	Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij
EU	Europese Unie
FIVA	Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector
IHD/PAS	instandhoudingsdoelstelling/ Programmatische Aanpak Stikstof
ILVO	Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek
PDPO	Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling
VAK	vastleggingskrediet
VEK	vereffeningskrediet
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
vzw	vereniging zonder winstoogmerk